

Riksdagen

Avslagna motioner.

Motioner med hemställan om införande av avdragsrätt för vissa *gåvor till hemvärns- och rusthållssammanslutningar* har av riksdagen lämnats utan åtgärd (bev. bet. nr 15).

I ett flertal motioner ha yrkanden framställts angående de föregående år antagna reglerna om *schablontaxering av villafastigheter*. Sålunda har hemställts om upphävande av sagda bestämmelser samt om nedsättning av procenttalet för beräkning av bruttointäkten av sådan fastighet. Motionerna föranledde icke någon riksdagens åtgärd (bev. bet. nr 17).

Utbildningsbidrag av statsmedel utgå *till partiellt arbetsföra* och i en motion har hemställts om skattefrihet för dylika bidrag. Bevillningsutskottet (bet. nr 19) avstyrkte motionerna och hänvisade bl. a. till att arbetsmarknadsstyrelsen hade för avsikt att närmare utreda frågan och ev. göra framställning till Kungl. Maj:t. Riksdagen biföll utskottets yrkande.

I utskottets betänkande redovisades en sammanställning av åtskilliga rättsfall rörande den skatterättsliga behandlingen av olika stipendier och bidrag. Docentstipendier ha förklarats vara i sin helhet skattepliktiga i ett flertal rättsfall (RÅ 1930 ref. 78, 1931 not. 1312 m. fl.). Av professor vid Uppsala universitet från statskontoret uppburet, såsom forskningsbidrag betecknat belopp har ansetts utgöra skattepliktig inkomst (RÅ 1943 not. 332). Stipendium å 750 kronor för genomgående av polisskola har ansetts utgöra skattepliktig inkomst (R Å1934 not. 35). Löneförmån, som utgått under studieresor, har icke betraktats såsom stipendium utan beskattats (RÅ 1938 not. 272). Arvoden, som enligt kungl. brev den 30 juni 1943 utgått till landsfiskalselever och landsfiskalsaspiranter under utbildningstiden, ha ansetts icke skattepliktiga (RÅ 1948 ref. 51). Däremot har såsom skattepliktig inkomst ansetts bidrag till uppehälle åt elev vid telegrafverkets undervisningsanstalt, provårsarvode samt förmåner, som under utbildningstiden utgår till sjuksköterskeelever vid Röda korsets sjukhem och Sophiahemmet (RÅ 1952 ref. 23). Likaså bidrag till uppehälle åt postexpeditörelev, lön åt polisman under kurs vid statens polisskola samt lön åt aspirant å häradsskrivar- och kronokamrerartjänster (RÅ 1953 d. 4 sept.). Ett av en författare uppburet stipendium från Albert Bonniers stipendiefond har ansetts ej vara skattepliktigt med hänsyn till de omständigheter, under vilket stipendiet utgått (utan ansökan och utan utförande av något särskilt

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25

arbete) (RÅ 1936 ref. 55). Däremot har fast understöd av statsmedel åt skönlitterära författare ansetts utgöra skattepliktig inkomst (RÅ 1935 ref. 36) ; likaså statliga stipendier åt yngre svenska musikidkare m. m. (RÅ 1948 not. 1209) samt bidrag från Björnska fonden till operaelev (RÅ 1947 not. 418). Även ett från den under riddarhusets förvaltning stående Carlesonska stipendiefonden uppburet belopp har ansetts skattepliktigt (RÅ 1940 not. 937).

Skogskonto.

Riksdagen har antagit förslag till förordning om taxering för inkomst å medel, som insatts å skogskonto, samt till lag med vissa bestämmelser om medel, som innestå å investeringskonto för skog (bev. bet. nr 25). Sedan tillämpningsföreskrifter utfärdats kommer lagstiftningen att behandlas i en särskild artikel.

Allmännyttiga bostadsföretag.

I prop. nr 165 föreslås att inkomst av fastighet, tillhörig bolag, förening eller stiftelse, som bildats den 1 juli 1945 eller senare och som av bostadsstyrelsen (statens byggnadslånebyrå) eller länsbostadsnämnd erkänts såsom allmännyttigt bostadsföretag, skall beräknas enligt en förenklad schablonmetod. Inkomsten skall upptagas till tre procent av det belopp, varmed fastighetens taxeringsvärde överstiger företagets lånade, i fastigheten nedlagda kapital. Avdrag skall medges allenast för tomträttsavgäld eller liknande avgäld, i den mån sådan förekommer.

Tekniska ändringar i KL och TF.

Vissa ändringar föreslås i 60 § kommunalskattelagen avseende fördelning av skatteunderlag å olika administrativa områden inom en kommun. Förslaget är betingat av den vid 1953 års riksdag beslutade omläggningen av fastighetsbeskattningen. Även i taxeringsförordningen föreslås vissa ändringar av övervägande teknisk natur, varav flertalet föranledes av nyssnämnda omlägning. Anmärkta förslag ha framlagts i prop. nr 79.

Stora kapitalförsäkringar.

Med verkan från och med andra halvåret 1952 borttogs ur livsförsäkringsbolagens grunder den s. k. treårskarensen, som innebar förbud för bolagen att belåna kapitalförsäkringar under de tre första åren efter tecknandet. Sedermera framkom, att denna situation utnyttjades i försäkringsbolagens ackvisitionsverksamhet på sådant sätt att skattesynpunkterna helt skötos i förgrunden. En synnerligen stark ökning ägde rum i fråga om nyteckning av engångsbetalda kapitalförsäkringar. Ökningen var koncentrerad till försäkringar på stora belopp, och försäkringarna tecknades i mycket stor utsträckning med omedelbar belåning hos bolagen. I detta läge infördes från och med den 1 mars 1953 såsom ett provisorium sådana ändringar i livförsäkringsbolagens grunder att återköpsvärdet — och därmed belåningsmöjligheten — av nytecknade försäkringar av ifrågavarande slag avsevärt beskars. Härefter har inträtt en markant minskning av tecknandet av kapitalförsäkringar med kort premieinbetalningstid.

I prop.nr 186 förordas att de nya bestämmelserna i försäkringsbolagsgrunderna t. v. skola bibehållas.

Med hänsyn till den utpräglade skatteflyktskaraktären i fråga om de försäkringar mot engångs- eller korttidspremier, som tecknades under tiden den 1 juli 1952 — den 28 februari 1953, föreslås emellertid beträffande dessa försäkringar en individuell beskattning. Ägaren av en för-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25

säkring blir sålunda skattskyldig till inkomstskatt för en beräknad ränteavkastning av försäkringen och till förmögenhetsskatt för försäkringens värde.

Om ägaren till försäkringen godtager de bestämmelser, som numera finnas i bolagens grunder i fråga om beräkningen av återköpsvärdet av en kapitalförsäkring, kommer emellertid hans försäkring icke att bliva underkastad den föreslagna beskattningen.

För att lämna rådrum för avveckling eller omläggning av försäkringarna föreslås den nya lagstiftningen skola träda i kraft först den 1 januari 1955. Den första taxeringen kommer sålunda att ske år 1956. Beskattningen är avsedd att gälla tio år från försäkringarnas tecknande. Det sista taxeringsåret blir sålunda 1963.

Enligt förslaget blir försäkringsbolagen skyldiga att tillhandahålla taxeringsmyndigheterna erforderliga uppgifter till ledning vid taxeringen av ifrågavarande försäkringar.

Därest riksdagen beslutar en lagstiftning i enlighet med vad sålunda förordats kommer utförlig redogörelse att lämnas i ett följande nr.

Fondskatt.

I prop. nr 187 förordas, i huvudsaklig överensstämmelse med ett förslag av 1953 års skatteflyktskommitté, att en särskild fondskatt av engångsnatur uttages å ansamlades vinstmedel hos vissa familjebolag. Förslaget utgör ett led i strävandena att eliminera möjligheterna att utnyttja vissa luckor i skattelagstiftningen för undandragande av vinstmedel från beskattning. Fondskatten skall i princip beräknas till 30 procent av de fonderade vinstmedlen med undantag för s. k. bundet kapital. Vinstmedel som gjorts till föremål för fondbeskattning äger företaget, utan att någon ytterligare beskattning inträder, utskifta i samband med upplösning inom tio år efter fondbeskattningen. Med förslaget avses följaktligen — förutom ett tvångsmässigt realiserande av det andra ledet i dubbelbeskattningen av ifrågavarande juridiska personers ansamlade vinstmedel — att ernå en avveckling av de fondbeskattade företagen.

De familjebolag, som träffas av fondskatten, äro endast sådana förvaltningsbolag som utnyttjats i skatteundandragande syfte.

Rätt föreslås för företagets delägare att utan skattekonsekvenser utköpa företagets tillgångar, däribland fastigheter, till företagets anskaffningskostnad. Därigenom undvikes att fondskatten träffar en icke realiserad värdestegring.

Enligt vad som förordas i propositionen skall jämväl delägare i förvaltningsbolag, som ej är familjebolag eller ej utnyttjats i skatteundandragande syfte, äga utköpa företagets tillgångar i samband med att företaget frivilligt taxeras till fondskatt. Även för dessa fall gäller dock att reglerna utformats så, att avräkning av de med fondskatt beskattade vinstmedlen allenast kan äga rum, om företaget upplöses inom tio år.

Det har vidare föreslagits, att riksskattenämnden skall äga medgiva dispens i vissa fall från skyldigheten att erlägga fondskatt.

Taxering till fondskatt skall i regel äga rum år 1955. Skatten skall betalas inom fem år, men riksskattenämnden kan medgiva förlängning av betalningstiden till tio år.

Sedan riksdagen behandlat förslaget kommer en fullständig redogörelse att lämnas för fondskatten.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:25